

Minister Ank Bijleveld-Schouten
van Defensie (foto: Ministerie van
Defensie)

75 jaar vrij: nooit was het zo stil op de Dam

Stond u, voor het coronavirus, weleens stil bij wat vrijheid voor u betekent? Grote kans dat u, als lezer van *Atlantisch Perspectief*, nadacht over vrijheid en veiligheid in de wereld. Het grote speelveld. Maar zeg eens eerlijk: hoe vanzelfsprekend was vrijheid voor u? Toen u naar uw werk ging, een vakantie boekte of de sportschool instapte? Dacht u toen weleens: “Hoera. Ik ben vrij”?

Het is mei 2020. Dit jaar vieren wij dat wij 75 jaar geleden bevrijd zijn. Maandenlang (of zelfs jarenlang) zijn er festiviteiten voorbereid, maar vanwege het coronavirus kunnen die vrijwel allemaal niet doorgaan. Nog nooit was het zo stil op de Dam...

Het begrip 'vrijheid' heeft door de crisis een nieuwe dimensie gekregen. Veel mensen kunnen hun huis niet meer uit en missen hun dierbaren. Het is een tijd waarin de hele wereld lijkt stil te staan en tegelijkertijd volledig overhoop ligt. Ineens realiseren wij ons weer hoe kwetsbaar alles is. En hoe belangrijk onze individuele vrijheid is. We worden er ruw aan herinnerd dat – van het ene op het andere moment – alles anders kan zijn.

Laat ik u vertellen over mijn opa Willem. Ook hij leefde in vrijheid, tot de Tweede Wereldoorlog hém met de neus op de feiten drukte. En ook bij hem kwam dat besef abrupt. In mei 1940 werd mijn opa gekroond tot koning van het Schuttersgilde St. Sebastianus in Gendt. Hij vierde de verovering van zijn eretitel met een klein feestje, samen met zijn maten in de schutterstent. Totdat opeens de muziek werd stilgezet en de burgemeester binnenstormde met de woorden: “De Koningin heeft een mobilisatie afgekondigd.”

Alle troepen, inclusief mijn opa, moesten zich de volgende dag melden om hun plek aan het front in te nemen. Samen met nog vele duizenden andere dienstplichtigen en beroepsmilitairen vertrok hij naar de frontlinie. Hun leven zou onomkeerbaar veranderen. Maar zij deden wat nodig was. Zij deden wat hun land van hen vroeg. Zij waren bereid om hun leven in de waagschaal te leggen, in dienst van de vrijheid. Vijf lange jaren later kreeg Nederland zijn vrijheid terug. Die vrijheid is geen rustig bezit. Geen “vinkje dat je kunt zetten”, zoals minister Blok terecht aangeeft in zijn column in dit blad.

Onze vrijheid moet iedere dag opnieuw bevochten worden. Zeker in een tijd waarin oude zekerheden en vertrouwenwekkende afspraken met wereldleiders afbrokkelen. En waarin er nieuwe dreigingen bijkomen, terwijl de conventionele dreigingen niet zijn afgenomen. Dat is de reden waarom dit kabinet ervoor heeft gekozen om fors te investeren in Defensie. Na jarenlange bezuinigingen bouwt Defensie weer aan haar kracht. Wij willen een sterke partner en bondgenoot zijn. In de eerste plaats binnen de NAVO: het krachtigste bondgenootschap dat de wereld ooit gekend heeft. Die kracht schuilt in haar eenheid. Iedere wankeling in de onderlinge solidariteit geeft onze tegenstanders het vertrouwen sterker te staan en bij serieuze aantasting van

hun veiligheidsbelangen uiteindelijk over te gaan tot actie.

Tot op de dag van vandaag toont de NAVO haar meerwaarde doordat bondgenoten solidariteit tonen en elkaars tekorten aanvullen. Maar solidariteit werkt wel twee kanten op. Het betekent dat je je *fair share* moet leveren. Nederland investeert nu in de vijf prioriteiten uit het nationaal plan dat wij in december 2018 hebben aangeleverd bij de NAVO. Dit zijn: extra F-35 jachtvliegtuigen, het cyber- en informatiedomein, versterking van de ondersteuning van special forces en uitbreiding van vuurkracht op land en vuurkracht op zee.

HET INVESTEREN IN DIE VIJF PRIORITEITEN IS EEN BEGIN. MAAR NOG GEEN EIND

De jarenlange bezuinigingen op onze krijgsmacht hebben veel schade aangericht. Als we de combinatie van groeien, herstellen en moderniseren willen volhouden... als we willen dat onze eenheden sneller ergens zijn, krachtiger optreden en dat langer volhouden... is er fors meer nodig. Het vergt ook een fundamentele overweging over het soort krijgsmacht dat we nodig hebben om de steeds complexere dreigingen het hoofd te bieden. Later dit jaar zullen wij deze overweging in onze Defensievisie publiceren.

Eén ding is zeker: in deze verslechterde veiligheidssituatie en zeker tijdens deze crisis zal steeds vaker een beroep op Defensie worden gedaan. Ook nu in de corona-crisis staan wij paraat om ons land te helpen. Onze militaire verpleegkundigen en artsen springen bij waar de nood het hoogst is; onze militaire planners helpen bij de herverdeling van patiënten; we vangen tijdelijk asielzoekers op in een kazerne; we leveren beademingsapparatuur aan ziekenhuizen, levensmiddelen aan de voedselbank en stapelbedden voor de noodopvang van kinderen. De lijst is lang en zal nog veel langer worden.

Defensie is de *last (wo)man standing*. In tijden van crisis moet en mag de samenleving op ons bouwen. Die taak wordt met de dag belangrijker, want de wereld is er de laatste tijd niet veiliger op geworden. Vasthouden aan de gedachte 'het zal wel meevallen' is helaas naïef. Daarom is het cruciaal dat we ons veiligheids- en defensiebeleid versterken, ook op EU-niveau. We willen Atlantisch blijven en meer Europees worden. Dat is in het belang van zo-

Deelnemers aan de Operational Readiness Aeromedevac Course in actie tijdens hun opleiding in het Amerikaanse Fort Hood (foto: Ministerie van Defensie)

wel de NAVO als de EU. De NAVO en de EU weten elkaar gelukkig steeds beter te vinden, maar er worden nog te weinig concrete stappen gezet. De snelle voortgang rond militaire mobiliteit – het vermogen om eenheden snel over het bondgenootschappelijk verdragsgebied te verplaatsen – vormt wat betreft de uitzondering op de regel.

Wij zijn bondgenootschappen zoals de NAVO, de EU en de VN aangegaan om van 'nooit meer oorlog' niet alleen een wens te maken, maar ook een doel waar we elke dag aan bijdragen. Dat is ook onze plicht aan onze veteranen van de Tweede Wereldoorlog aan beide zijden van de oceaan. Zij leverden 75 jaar geleden een historische bijdrage aan onze vrijheid. Die vrijheid moet telkens opnieuw bevochten en beschermd worden. En herdacht worden. Daarom ben ik blij dat ik nog niet zo lang geleden samen met mijn vader, die beroepsmilitair was, een krans heb kunnen leggen op de plek waar opa Willem was ingezet voor de vrijheid. Om weer even te beseffen: hoera, ik ben vrij.

Ank Bijleveld-Schouten
Minister van Defensie

Wilt u reageren?
Mail de redactie: redactie@atlcom.nl.